

Tocar la flauta és una professió de risc

► Un estudi conclou que la disposició tradicional d'una orquestra pot provocar lesions auditives als músics ► El Kursaal acollirà el dia 20 un concert per determinar la posició idònia ► Ho promouen Mútua Intercomarcal, Prevint, ESMUC i OPAM

EL REPORTATGE

Susana Paz
BARCELONA

Si treballa amb una serra elèctrica segurament portarà protecció auditiva. No tindrà gaires dubtes: 110 decibels de manera persistent li podrien acabar provocant lesions a l'oïda. 80 és, teòricament, el màxim que podem suportar sense risc. 110 decibels és, exactament, la mateixa pressió acústica que rep un instrumentista de trompa en una banda musical. I, majoritàriament, treballen sense cap protecció. Així, ser músic d'orquestra és una activitat de risc i la majoria dels professionals que s'hi dediquen, el més probable és que tinguin problemes auditius com a conseqüència de la seva llarga i constant exposició a nivells molt alts de decibels. Quan se n'adonen, o bé és tard i la lesió és irreversible... o bé ho amaguen. Sabien que el 17 % dels músics presenta pèrdues auditives importants? I que només 1 de cada 4 fa servir alguna protecció auditiva?

Pensin en l'assaig d'una orquestra. Per exemple, una formació d'una setantena d'instrumentistes de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC). L'orquestra assaja la peça *Symphonic Dances From West Side Story*, de Bernstein, i segons la disposició dels músics, els sis flautistes -situats entre la resta de companys de vent i les cordes- resulta que són els músics sotmesos a més pressió acústica: per sobre de 90 decibels. Els flautistes? Sí. El màxim de pressió acústica per no tenir risc de lesions és de 80, això vol dir que el temps que aquests flautistes haurien d'estar tocant és de 12 minuts... però els assajos són de tres hores. O més. Conclusió: la disposició tradicional d'una orquestra pot provocar lesions auditives als músics.

Aquest cas concret ha estat es-

D'esquerra a dreta, David Montero, Lluís Sarró i Enric Guaus

TRES DEFINICIONS

Sonòmetre

► Aparell electrònic que mesura la pressió del so, habitualment en el rang audible per l'orella humana, que se sol expressar en la unitat de mesura de decibels.

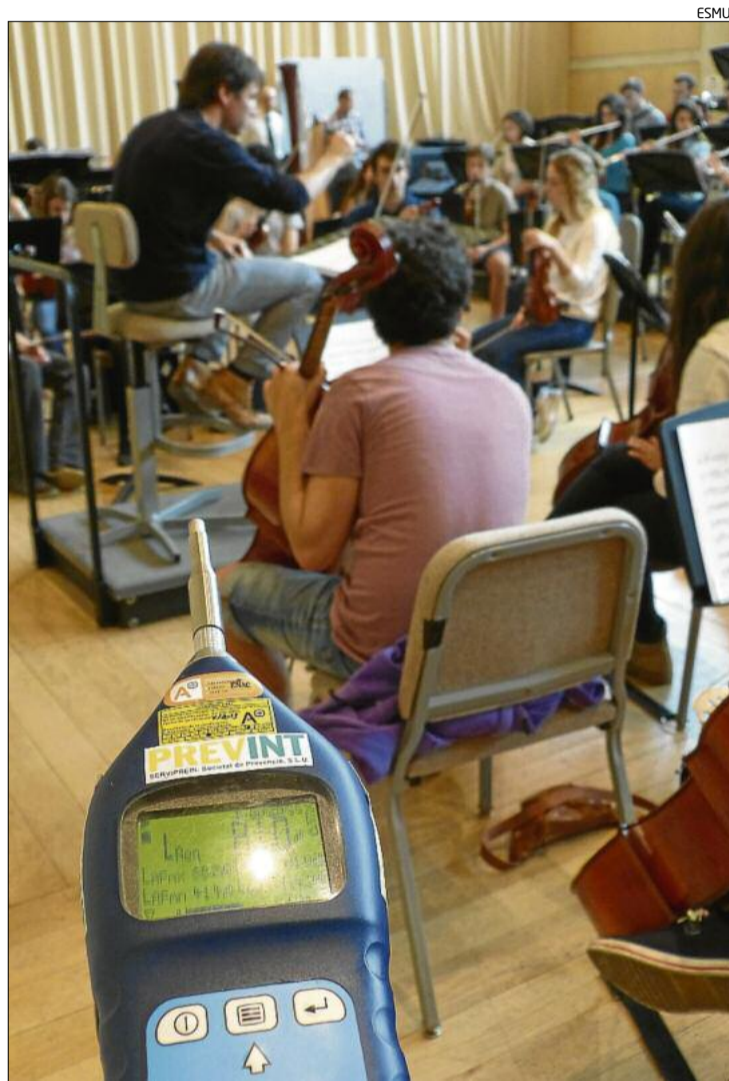
Decibels (dB)

► Unitat logarítmica de mesura que expressa la magnitud d'una quantitat física respecte a un nivell de referència. 80 dB és el valor màxim perquè no hi hagi un risc de tenir problemes auditius.

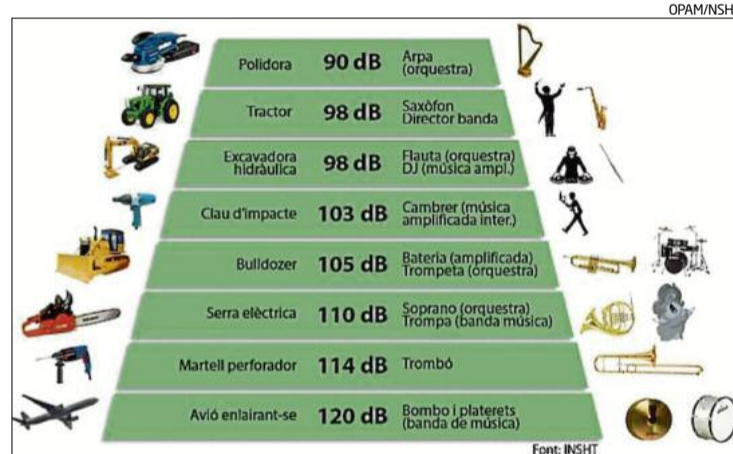
Dosímetre

► Instrument de medicació de nivells de soroll.

tudiat per l'Observatori per a la Prevenció Auditiva per als Músics (OPAM) i impulsat per la manresana Mútua Intercomarcal, Prevint i l'ESMUC. I el que determina és que el director, la secció de vents i la percussió són els més castigats en una orquestra. En un segon nivell de risc (entre 80 i 85 decibels) hi ha els instruments de corda: arpa, violí i contrabaix, tot i que alguns d'ells, per la influència dels vents, reben més pressió acústica. Podrien tocar entre 3 i 4 hores. La resta de cordes, situades a banda i banda del director, són les menys afectades: podrien assajar 10 i 12

Assaig el maig passat a l'ESMUC amb el sonòmetre en primer terme

Taula de correspondència entre sons industrials i musicals

hores sense problemes. Hi ha solució?: sí, modificar la ubicació dels instrumentistes. I això és el que es portarà a la pràctica el 20 de juny (21 h) al Kursaal de Manresa en una iniciativa pionera.

Concert segur

La nova disposició de l'orquestra és la que es desvetllarà a Manresa en el que s'ha anomenat «Concert Segur», que presentarà el periodista Marcel Gorgori, amb la presència del conseller de Salut, Boi Ruiz. Els responsables de posar fil a l'agulla al projecte i de trobar solucions són Lluís Sarró, cap del gabinet de Presidència i Direcció General de Mútua Intercomarcal; David Montero, director tècnic de Prevint; i Enric Guaus, cap del departament de Sonologia de l'ESMUC. S'ha de tenir en compte, remarca Guaus, que aquesta primera experiència s'ha de considerar un «tast, amb una orquestra concreta, una sala concreta i un repertori concret. No és extrapolable però sí que és indicativa». El concert de Manresa el protagonitzarà la Camerata Simfònica ESMUC Quartet Casals, una agrupació de corda que sumarà vents i percussió. Coordinarà el professor i director Xavier Puig i s'interpretarà la *Sinfonia núm. 94 en sol major (la Sorpresa)* de Haydn i la *Sinfonia núm. 40 en sol menor* de Mozart.

Els impulsors del projecte situaran un sonòmetre a l'escenari, un altre entre el públic i un dosímetre als diferents músics. Al públic se li explicarà el projecte i, ja a la segona part, es desplaçarà la posició d'alguns dels músics. Així, la percussió portarà protecció auditiva, es canviaran les trompes i s'elevaran els trombons. S'haurà de comprovar com afecta al conjunt perquè «la qualitat final no surti perjudicada». I vetllar per la salut del col·lectiu: «és molt difícil que un músic admeti públicament que té un problema». Entre els qui així ho van fer hi ha, recorden, Phil Collins.

Triple presentació literària a Berga

► Avui, Xavier Gual a La General i Oriol Falguera a la biblioteca; demà, a la sala de plens, Manel Fernández

REDACCIÓ | MANRESA

La General acollirà avui (19.30 h), la presentació del llibre de l'empresari berguedà Xavier Gual *El món (no) és un lloc perillós* (Cossetània Edicions). Gual, articulista

de **Regió7**, s'acompanyarà d'Albert Bosch, aventurer, emprenedor i escriptor, que signa el pròleg del llibre; de l'esperarreguer Albert Casals, autor d'*El món sobre rodes*; i de Pep Garcia, columnista d'aquest diari i escriptor; també, de la presència virtual de l'actor Quim Masferrer; del periodista Marc Serena i Gus del Rivero, empresari californià. Conduirà l'acte Joan Barbé, també columnista d'aquest diari. I el filòsof berguedà Quim Sala «farà la primera pregunta».

Konvent.o mostrarà el seu muntatge *Els no-lllocs del món*.

Mitja hora després (20 h), a la biblioteca Ramon Vinyes i Cluet, es presentarà *L'Exèrcit Popular Català (1969-1979)*. *La Casa*, d'Oriol Falguera i editat per Rafael Dalmau, Editor. A l'acte de presentació, a més de l'autor i de l'editor, participaran dos dels protagonistes: Aleix Renyé i Carles Sastre. El llibre és un treball de molts anys d'investigació de Falguera en què s'explica un dels episodis polítics més ignorats

Portada d'«Histories de la Grossa»

i ocults dels últims anys del franquisme i dels primers anys de l'anomenada Transició: l'existència d'una organització secreta que es proposava ser el nucli embrionari de la institució militar catalana i que amb aquest fi va desplegar un aparell humà i organitzatiu sofisticat i basat en la dedicació professional dels seus membres.

Demà, a les 6 de la tarda, la sala de plens de l'ajuntament serà l'escenari de la presentació de llibre de La Patumaire Edicions sobre la Guita Grossa, *Histories de la Grossa*, de Manel Fernández Sosa, guitairer i autor de diversos llibres.